

KERSTMIS

Over de wereld ging de lente komen.
 Gods Geest is neergezweefd, en als een dauw
 Gedruppeld in de dorre ziel der vromen
 En deed een Kind ontluiken uit een vrouw.
 De hemelen ontvloeiden witte stroomen
 Engelen, en hun blinken rees, en neeg,
 En laaide bleek om werelds breede zoomen
 En glansde maan en blanke sterren veeg.
 Er is een beving door 't heelal gegaan.
 God heeft het vaste middelpunt verschoven.
 De hemel kwam rondom Maria staan
 En daarom vlogen de engelen van boven.
 Zij hield het Kind teêr in heur arm gebogen
 En toen Het schreide, heeft zij Het ontdaan
 En moede in haar nog vreemden schoot getogen.
 En rond dien troon kwamen de herders staan.
 Zij hadden hemels reivoerder verstaan
 Toen alle sferen Gode dreunend loofden.
 Want toen het licht en de lofzangen doofden,
 Vonden zij 't Kindeken en baden 't aan.

WILLEM DE MÉRODE

WEEK-OVERPEINZINGEN

Wat ik leerde in een trein

Een dezer dagen reisde ik in gezelschap van twee jonge mannen, blijkbaar studenten, die met elkander druk discussieerden over platen in een boek, dat een van hen in de handen hield. Het was een heel mooi boek, verlucht met fijne houtsneden en artistieke pentekeningen. Maar ze stemden allesbehalve overeen in waardeering voor deze illustraties en maakten daarvan geen geheim; zij debatteerden open en lachend over hun verschillende zienswijzen. Terwijl ik schijnbaar verdiept zat in mijn eigen boek, (men kan nergens een betere tooneelspeler zijn dan in een trein!) beluisterde ik aandachtig hun gesprekken. Eindelijk begreep ik waar de fijne grens lag, die hen scheidde in hun waardeering en waarom zij het onmogelijk eens konden worden over het boek. De een had een voorliefde voor het mysterieuze; hij juichte alles toe wat donker en onbegrijpelijk is op het gebied van de kunst; terwijl de ander met een schitterende overtuiging het standpunt verdedigde, dat juist wat eenvoudig en begrijpelijk en simpel is in de kunst, het ware stempel van schoonheid vertoont. De een hield van donker; de ander van licht. De een vond het prettig door een veld vol problemen te wandelen en nooit een antwoord op zijn vragen te vinden, terwijl de ander zich kon verblijden in een eenvoudig antwoord, waarin sommige groote en donkere problemen werden opgelost. Ik sloeg dat tweetal met belangstelling gade, totdat zij uitstapten en verdwenen in den avond.

Een algemeene geestesgesteldheid

Wat hier gebeurde in een trein, in een vallenden November-avond, laat een algemeene gesteldheid van velen in onze dagen zien. Het moet ons allen wel eens opgevallen zijn, hoeveel menschen over groote vraagstukken discussieeren en hoe zij er blijkbaar van houden in donkerheden te tasten en in de schaduw van donkere wolken te leven. Vooral als zij nog jong zijn, zoeken sommige menschen juist de donkere zijde van de vraagstukken op. Zij spreken graag over de Uitverkiezing, over Gods ondoorgronde-lijke Voorzienigheid, over den zondeval in het Paradijs. Zij beweren, soms met heel luide stem, dat God, als Hij almachtig is, de groote tragedie in het Paradijs had kunnen voorkomen. Waarom heeft Hij niet bijtijds ingegrepen? Waarom heeft Hij het groote deraillement van deze wereld niet voorkomen en niet gemaakt, dat de menschen zich niet zoo blesseerden, zooals nu het geval is? U kent allen deze lijst van vragen en u kunt ze gerust nog langer maken en aanvullen met wat u zelf hebt gehoord en ervaren. Elk hart heeft zijn eigen vragen en moeilijkheden. En het allervreemdste is dit, dat zij, die zoo vragen en tobben, dikwijls elk antwoord afwijzen. Zij schijnen de moeilijke vragen op te zoeken enkel en alleen omdat ze

moeilijk zijn. Zij maken den indruk, dat zij genoeg hebben aan de foltering der onzekerheid en die onzekerheid hooger stellen dan den stillen vrede, die een antwoord hun zou kunnen geven.

Het kleine antwoord op groote vragen

Hebt u er ooit oog voor gehad, dat de Bijbel een heel andere oplossing geeft dan deze probleem-dragers zoeken? De Heilige Schrift staat nooit stil bij eenig probleem enkel en alleen omdat het een probleem is. Zij zoekt niet het probleem, maar zij geeft de onthulling. Zeker, zij weet af van donkerheid voor ons verstand en van vragen, die niet opgelost kunnen worden langs den weg van menschelijk redeneeren, maar het is de glorie van den Bijbel, dat hij altijd aantoonst dat er voor elke moeilijke vraag, hoe donker zij mag zijn, een antwoord te geven is, als wij dat antwoord zoeken op de rechte plaats. En die plaats is: de tevredenheid met een kleine, persoonlijke oplossing in de practijk, in plaats van theoretisch redeneeren. Denk bijv. aan de kwestie van het doodslaan in het Nieuwe Testament. De Rabbi's maakten daarvan een echt vraagstuk. Zij kwamen met dat vraagstuk tot Jezus. Van de ouden was gezegd: „gij zult niet doodslaan.” Zij verwachtten, dat Jezus daarop nu eens flink zal ingaan en dat Hij Zijn filosofische beschouwingen zal geven over dat probleem. En wat doet Jezus? Hij brengt dat groote vraagstuk onmiddellijk terug tot een kleine, praktische oplossing, en zegt dat de plaats waar deze zonde moet worden aangegrepen niet is het hoogmoedig verstand, maar het hart van ons allen. Daar, op dat kleine slagveld, moet de beslissing vallen. „Wie ten onrechte op zijn broeder toornig is in zijn hart, doodt zijn naaste.” Dat is alles, wat Hij zegt. Maar het is meer dan genoeg. Het gevoel van toorn geeft Hij aan als het kleine, afdoende antwoord op dit groote, donkere vraagstuk.

En denk aan de Sabbaths-vraag. Hoe eenvoudig haalt Hij dit vraagstuk weg uit de wolken, waar de Rabbi's de oplossing zochten, en geeft het een antwoord hier op deze aarde. Die Rabbi's twistten over een veronderstelden wil van God voor den Sabbath, die sommige dingen veroordeelde en andere toeliet. Maar Christus antwoordt: (o het moet velen veel te eenvoudig zijn geweest!) „de Sabbath is gemaakt voor den mensch, om hem te helpen, hem te dienen” en Hij brengt heel de kwestie terug tot hetgeen goed is voor u en voor mij.

En eindelijk. Denk aan het mooie verhaal van den man, die kwam en vroeg: „Heere, zijn er ook weinigen die zalig worden?” Wat een vraag! Wat een moeilijke vraag! Ze raakt in haar grootheid heel de velden der eeuwigheid! Maar de Heere Jezus raakt die vraag zelfs met geen vinger aan, aan den kant waar zij moeilijk en donker is. Het eenige antwoord luidt: „Strijd gij om in te gaan door de enge poort.” Enkel een persoonlijk en zeer bepaald antwoord op deze algemeene vraag van zijn hersens.

O mijn vrienden, dat is toch een betere weg om te bewandelen dan onze weg. Het is zeker een betere weg dan die geleerde theoloog bewandelde, die 200 jaar geleden een boek schreef met dezen dwazen titel: „Stichtelijke overdenkingen over het getal der uitverkorenen.” Waarin bewezen wordt uit de Heilige Schrift, dat niet één op de honderdduizend, ja waarschijnlijk niet één op een miljoen menschen, van Adam af tot heden, zalig worden zal.

Deze arme man greep dit vraagstuk aan bij het verkeerde, donkere eind. Hij koos zijn uitgangspunt in een besluit van God, hem geheel onbekend, en nu redeneerde hij terug en kon eindelijk nauwelijks iemand meer vinden die zou zalig worden.

Daarom zou ik met heel mijn hart en sprekende uit een ervaring van eenige jaren, u willen smeeken, toch nooit op dezen vreeselijken weg te wandelen. Grijp nooit de moeilijke vragen van het leven, maar vooral niet van den godsdienst, aan bij hun ver, donker eind. Neen, grijp ze aan bij hun nabij, menschelijk begin. Begin in zaken van Goddelijke voorzienigheid en menschelijke verantwoordelijkheid altijd en altijd weer bij uw eigen verantwoordelijkheid. Leg den vollen nadruk op wat ge weet, niet op wat verborgen is. En op het oogenblik, dat wij deze groote vragen zullen aangrijpen bij het nabije, menschelijke begin, zal het leven een beetje gemakkelijker voor ons worden, zullen onze dagen met meer hoop worden vervuld en zullen wij er nooit toe komen, wat het ergste van alles zou zijn, onzen God, onzen trouwen Vader van Jezus Christus, iets ongerijmds toe te schrijven.

A. G. Barkey Wolf